

ANALIZA NOWEJ PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO W ZAKRESIE JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO DLA JĘZYKA OBCEGO NAUCZANEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ JAKO DRUGI

Projekt podstawy programowej dla nowej, ośmioletniej szkoły podstawowej (I i II etap edukacji) przewiduje nauczanie dwóch języków obcych nowożytnych: pierwszy język obcy nauczany będzie od klasy 1, a drugi w klasach 7–8. Niniejsza analiza odnosi się do nauczania języka obcego jako drugiego, oznaczonego w proponowanej podstawie programowej symbolem II.2 (drugi etap edukacyjny, drugi język nauczania). Propozycja ta przewiduje nauczanie drugiego języka obcego **tylko od początku**, w wymiarze **120 godzin** w cyklu dwuletnim, na poziomie **A1**.

Obowiązująca obecnie w gimnazjach podstawa programowa zakłada osiągnięcie przez uczniów poziomu A2, a na nauczanie języków obcych (pierwszego i drugiego łącznie) przeznaczona jest 450 godzin w cyklu trzyletnim. Ponadto do tej pory przewidywano dwa warianty nauki języka obcego jako drugiego: poziom III.0 dla początkujących i poziom III.1 dla kontynuujących naukę na podbudowie wymagań dla dotychczasowego II etapu edukacyjnego.

Projekt nowej podstawy programowej dla języków obcych nie wnosi rewolucyjnych zmian w stosunku do podstawy programowej obowiązującej obecnie w gimnazjach. Jego autorzy zachowali strukturę i większość zapisów obecnej podstawy programowej, dlatego odniosę się przede wszystkim do różnic pomiędzy obydwoimi dokumentami analizując kolejno: wymagania ogólne, wymagania szczegółowe i zalecenia dotyczące warunków realizacji podstawy programowej.

Wymagania ogólne

Obydwa dokumenty zawierają takie same wymagania ogólne zgodne z klasyfikacją działań językowych zawartą w *Europejskim Systemie Opisu Kształcenia Językowego* i składają się z pięciu części:

- znajomość środków językowych,
- rozumienie wypowiedzi,
- tworzenie wypowiedzi,
- reagowanie na wypowiedzi,
- przetwarzanie wypowiedzi.

W opisach powyższych celów ogólnych autorzy projektu zmienili tylko zapis „rozumiałe wypowiedzi” na „**spójne i logiczne wypowiedzi**” w punkcie dotyczącym tworzenia wypowiedzi.

Wymagania szczegółowe

	Podstawa programowa obowiązująca w gimnazjum	Projekt podstawy programowej dla ośmioletniej szkoły podstawowej
Znajomość środków językowych	Zakresy tematyczne 1–14	Takie same zakresy tematyczne 1–11 i 13, wycofano zakresy: 12 (technika) i 14 (elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka) Zmieniono nazwy „dom” na „miejsce zamieszkania”, „szkoła” na „edukacja” i „życie rodzinne i towarzyskie” na „życie prywatne”
Rozumienie wypowiedzi	Przykładowe wypowiedzi ze słuchu : instrukcje, komunikaty, rozmowy Przykładowe wypowiedzi pisemne: napisy informacyjne, listy, ulotki reklamowe, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, proste teksty narracyjne	Przykładowe wypowiedzi ustne : komunikaty, rozmowy, wiadomości, ogłoszenia Przykładowe wypowiedzi pisemne: napisy informacyjne, listy, ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, teksty narracyjne, e-maile, SMS-y, kartki pocztowe, napisy, historyjki obrazkowe z tekstem, wpisy na forach i blogach
	4 uszczegółowione wymagania	5 uszczegółowionych wymagań, dodano rozdzielanie formalnego i nieformalnego stylu wypowiedzi

AUTOR: Danuta Koper

	Podstawa programowa obowiązująca w gimnazjum	Projekt podstawy programowej dla ośmioletniej szkoły podstawowej
Tworzenie wypowiedzi	6 uszczegółowionych wymagań	7 uszczegółowionych wymagań, dodano stosowanie formalnego i nieformalnego stylu wypowiedzi
	Przykładowe wypowiedzi pisemne: wiadomość, e-mail, krótki opis	Przykładowe wypowiedzi pisemne: wiadomość, e-mail, notatka, ogłoszenie, zaproszenie, życzenia, SMS, pocztówka, historyjka, wpis na blogu
Reagowanie na wypowiedzi	8 intencji w komunikacji ustnej	14 uszczegółowionych intencji w komunikacji ustnej, dodano np. uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu – zgadza się lub nie zgadza się z opiniami – wyraża i pyta o upodobania, intencje i pragnienia – składa życzenia, odpowiada na życzenia – zaprasza i odpowiada na zaproszenie – proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycję – pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia – nakazuje, zakazuje
	4 intencje w komunikacji pisemnej	14 uszczegółowionych intencji w komunikacji pisemnej, takich samych jak w reagowaniu ustnym
Przetwarzanie wypowiedzi	2 wymagania: uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – przekazuje informacje zwarte w materiałach wizualnych – przekazuje w j. polskim informacje zawarte w prostym tekście obcojęzycznym 	3 wymagania: uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – przekazuje w j. obcym podstawowe informacje zawartych w materiałach wizualnych i audiowizualnych – przekazuje w j. polskim lub obcym informacje sformułowane w j. obcym – przekazuje w j. obcym informacje sformułowane w j. polskim
Wymagania dodatkowe	Zakres tematyczny nr 14: elementy wiedzy o krajach obszaru nauczanego języka oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu międzykulturowego oraz tematyki integracji europejskiej	Wymaganie nr 9: uczeń: <ul style="list-style-type: none"> – posiada podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym, oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego, – posiada świadomość związku pomiędzy kulturą własną i obcą oraz wrażliwość kulturową
	Wymagania 9–13	Wymagania 10–14 – tylko zmiana numeracji

Warunki realizacji

W porównaniu z obowiązującą w gimnazjum proponowana podstawa programowa dla szkoły podstawowej zawiera rozbudowane zalecenia i wskazania dotyczące warunków i sposobów jej realizacji. Uwagi te odnoszą się do:

- wskazania nadrzędnego celu kształcenia językowego, którym jest skuteczne porozumiewanie się w j. obcym,
- określenia zadań szkoły, do których należy stworzenie warunków do optymalnego wykorzystania godzin przeznaczonych na nauczanie j. obcych, a więc zapewnienie nauczania języków w grupach do 24 osób oraz wyposażenie sal lekcyjnych w niezbędne pomoce (słowniki, odtwarzacze CD, komputery z dostępem do Internetu),
- podania podstawowych wskazań dydaktycznych i metodycznych, np.:
 - używanie j. obcego na lekcjach,
 - stosowanie komunikacyjnych zadań językowych,
 - korzystanie z autentycznych materiałów źródłowych,
 - przeprowadzanie systematycznej diagnozy i informowanie o jej wynikach osoby zainteresowane,
 - stosowanie różnorodnych technik wdrażających uczniów do samooceny i wspomagających uczenie się,
 - organizowanie wydarzeń związanych z j. obcym,
 - rozwijanie kompetencji komunikacyjnych i społecznych poprzez dobór form pracy na lekcji,
 - kształtowanie postaw tolerancji i otwartości wobec innych kultur poprzez odpowiedni dobór treści nauczania.

AUTOR: Danuta Koper